

Yüksek relaps oranları ile seyreden seyahat ilişkili sıtma olgularının klinik ve laboratuvar parametrelerinin değerlendirilmesi

İlkay Bozkurt, Hava Yılmaz, Meltem Karslıoğlu,
Mustafa Sünbül, Şaban Esen, Hakan Lelebicioglu
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

Sıtma

- Sıtma dünyada yaygın görülen bir hastalıktır
  - Dünya genelinde 214 milyon vaka, 438 000 ölüm
- Ülkemizde 2013 yılında 285 vaka
  - 251 import, 34 lokal (relaps)
  - 2010 yılından beri lokal vaka bildirilmemesine rağmen seyahat ilişkili olgulara rastlanmaktadır

Amaç

- Hastanemize başvuran sıtma olgularının klinik ve laboratuvar bulgularının değerlendirilmesi

Materyal ve Metod

- 2008-2015 yılları arasında hastanemize yatırılarak periferik yayma incelemesi ile tanı konan ve tedavi edilen 17 hastanın verileri retrospektif olarak değerlendirildi
- Hastaların demografik bilgilerine, klinik ve laboratuvar bulgularına hastane elektronik kayıt sisteminden ulaşıldı

Bulgular

Hastaların ziyaret ettiği ülkeler		
Ülke	n	%
Sudan	4	23.5
Gine	4	23.5
Gana	4	23.5
Mozambik	2	11.8
Gabon	1	5.9
Nijerya	1	5.9
Mali	1	5.9

Bulgular

- 17 hastanın tümü çalışmak için Afrika'ya gitmiş erkek hastalar
- Ortalama yaş 34 (19-56) yıl
- Ortalama seyahat süresi 80 (6-545) gün
- Hastalardan sadece birinin seyahat öncesi profilaksi alma öyküsü mevcut

Bulgular

- Hastaneye ilk yatış ön tanıları
  - Ateş etiyojisi (10)
  - Sıtma (5)
  - Bruselloz (1)
  - Tifo (1)
- En sık etken *Plasmodium falciparum* (%82)
- Ateş en sık semptom (94%)
- Splenomegali (%41)

Bulgular

Değişken	Test edilenler	Oralama± SS	Ortanca (Min-Max)	Referans değer
*WBC (bin/ul)	17	5.4 ± 2.9	5 (1.7-11.4)	3.7-9.7
*PLT (bin ul)	17	72 ± 45	67 (20-187)	179-373
*Hemoglobin(g/dl)	17	12.7 ±2.8	13.3(6.2-16.2)	13.3-17.2
*Bilirubin (total, mg/dl)	17	2.3 ±1.7	1.1(0.7-5.3)	0.1-1.5
*AST (U/lt)	17	54 ±43.6	39(13-168)	8-46
*ALT (U/lt)	17	42 ±30.5	32(8-112)	0-40
*Kreatinin(mg/dl)	17	0.8 ±0.2	0.8(0.4-1.1)	0.4-1.4
*CRP(mg/dl)	16	165.5 ±74.1	159(69-325)	<3.36
Kontrol CRP (mg/dl)	12	40.5 ±65.2	10.5(0-177)	<3.36

* Hastaneye yatış esnasındaki laboratuvar sonuçları

Bulgular

Laboratuvar bulguları	%
Trombositopeni	94
Anemi	47
Transaminaz yüksekliđi	41
Hiperbilirubinemi	41
Lökopeni	35

- 17 hastanın 16'sının CRP değerleri yüksek
  - %87'sinde CRP 100 mg/dl'nin üzerinde

Bulgular

- En sık verilen sıtma ilaçları
  - kinin+doksisiklin±primakin (5/17)
  - artemether lumefantrine ± doksisiklin (4/17)
  - mefloquine+doksisiklin (3/17)
  - atovaquone-proguanil (2/17)
  - artesunat + doksisiklin (2/17)

Bulgular

- Relaps
  - 8 hasta ortalama 2 ay sonra relaps nedeniyle tekrar yatırıldı
  - 5'i yurt dışında 3'ü ülkemizde
  - **6'sı *P falciparum*, 2'si *P vivax***
  - **CRP ortalama 133mg/dl**
  - Relaps gelişen hastalarda; artemether lumefantrine (2/8), atovaquone-proguanil (2/8), artesunate (2/8) kullanılmış
    - 2'sinin verisine ulaşamadı

Sonuç

- Ateş en sık bulgu
- %70 yanlış başlangıç tanısı
- Seyahat öncesi eğitim ve uygun profilaksi
- CRP hasta izleminde yararlı olabilir
- Erken tanı uygun tedavi ve yeterli hasta izlemi

RELAPS

ilaç direnci

Tedavi

SITMA

Profilaksi

Antimalaryal

Tesekkürler